

ČESKÁ
ASOCIACE
PRO SOCIÁLNÍ
ANTROPOLOGII

Česká asociace pro
sociální antropologii

□
Česká sociologická
společnost

ve spolupráci s
Etnologickým
ústavem
AV ČR, v. v. i.

Vás srdečně zvou na 186. GELLNEROVSKÝ SEMINÁŘ

středa 25. listopadu 2021
od 17.00 hod.
v prostorách Etnologického ústavu
AV ČR, Na Florenci 3, Praha 1, 5. patro

Vystoupí

Veronika Pehe
(ÚSD AV ČR, v. v. i.)

Na téma

„Divoké devadesátky“ ve filmu.

Ke kulturním dějinám ekonomické transformace
v Česku, na Slovensku a v Polsku

Připojení přes Zoom [zde](#)

Abstrakt: Východiskem této přednášky je, že populární kultura sehrála důležitou roli ve formování veřejného povědomí o tom, co je demokracie a kapitalismus po roce 1989. Zaměří se tak na české, slovenské a polské filmové obrazy transformace z 90. let a ukáže, že komerční kinematografie může být relevantním historickým pramenem pro zkoumání představ, mýtů, stereotypů a kulturních praktik spojených s nástupem volného trhu a jeho doprovodnými společenskými fenomény, jako byly privatizace, soukromé podnikání, ale také hospodářská kriminalita, rozvoj kuplířství či trh s drogami. Přednáška ukáže, že zatímco se polská kinematografie soustředila na didaktické poselství o podnikavosti a osobní iniciativě v souladu s dobovým heslem „vzít věci do vlastních rukou“, česká kinematografie nabízela ambivalentnější obrazy, vypovídající o pocitech překvapení, bezmoci či neschopnosti při setkání s volným trhem; slovenská kinematografie pak představuje obraz někde mezi těmito dvěma póly. Abychom porozuměli těmto rozdílným zobrazením zkušeností a očekávání pojících se s transformací, musíme se podívat na delší hospodářské dějiny Československa a Polska a různé hodnotové asociace spojené se soukromým podnikáním za státního socialismu, jakož i na podmínky filmové produkce v těchto zemích. Popkulturní sdělení o náhlých změnách po roce 1989 jsou zakotvena v kulturních i ekonomických kontinuitách, které nám kinematografie tohoto období výmluvně ilustruje.

Veronika Pehe působí jako vědecká pracovnice na Ústavu pro soudobé dějiny AV ČR, kde je držitelkou Marie Skłodowska-Curie Fellowship. Ve své práci se zaměřuje na kulturní dějiny střední Evropy, dějiny postsocialistických transformací, kulturní paměť a paměťovou politiku. Je autorkou knihy *Velvet Retro: Postsocialist Nostalgia and the Politics of Heroism in Czech Popular Culture* (BerghahnBooks, 2020).